

Laukaan kunnan oppilaskuljetussääntö

Hyväksytty sivistyslautakunnan kokouksessa 21.5.2019 § 52

Taustaa

Perusopetuslaissa määritellään ehdot, joiden täytyessä kunta on velvollinen järjestämään oppilaille maksuttoman koulukuljetuksen. Koulukuljetus myönnetään oppilaaksiotosta päättävän viranomaisen osoittamaan lähikouluun. Sivistyslautakunta on määrittänyt Laukaan kunnan perusopetuksen oppilasalueet ja oppilaaksioton periaatteet 21.5.2019 § 51

Tässä oppilaskuljetussäännössä on tietoa ja ohjeita koulumatkaetuuden päätöksenteosta Laukaan koulujen oppilaille ja toisen asteen opiskelijoille sekä heidän huoltajilleen. Vieraskuntalaisten oppilaiden koulumatkoja Laukaan kunta ei pääsääntöisesti korvaa (PoL 32 §), poikkeuksena 9. ja 6. luokan keväällä muuttava oppilas sekä erityisin perustein tietyt oppilasalueet.

Perusopetuslaki

6 §

Oppilaan koulupaikan määräytyminen

Opetus tulee kunnassa järjestää siten, että oppilaiden matkat ovat asutuksen, koulujen ja muiden opetuksen järjestämipaikkojen sijainti sekä liikenneyhteydet huomioon ottaen mahdollisimman turvallisia ja lyhyitä. Esiopetusta järjestettäessä tulee lisäksi ottaa huomioon, että opetukseen osallistuvilla lapsilla on mahdollisuus käyttää varhaiskasvatuspalveluita. (13.7.2018/542)

Kunta osoittaa oppivelvolliselle ja muulle tässä laissa tarkoitettua opetusta saavalle 1 momentin mukaisen lähikoulun tai muun soveltuvan paikan, jossa tämän lain 4 §:n 1 ja 2 momentin mukaisesti annetaan opetusta sellaisella oppilaan omalla kielellä, jolla kunta on velvollinen opetusta järjestämään. Esiopetusta saavalle oppilaalle voidaan opetuksen järjestämipaikaksi osoittaa myös vastaavat edellytykset täyttävä 1 §:n 2 momentissa tarkoitettu varhaiskasvatuspaikka tai muu soveltuva esiopetuksen järjestämipaikka. Kunta voi perustelusta opetuksen järjestämiseen liittyvästä syystä opetuskieltä muuttamatta vaihtaa opetuksen järjestämipaikkaa. (13.7.2018/542)

Lasta ei ilman huoltajan suostumusta saa osoittaa opetukseen, jossa 31 §:n 3 momentin nojalla peritään oppilaalta maksuja, eikä opetukseen, jossa kunnan päätöksen tai opetuksen järjestämisluvan perusteella noudatetaan erityistä maailmankatsomuksellista tai kasvatusopillista järjestelmää.

32 §

Koulumatkat

Jos perusopetusta tai lisäopetusta saavan oppilaan koulumatka on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen. Jos esiopetusta saavan oppilaan matka kotoa esiopetukseen tai varhaiskasvatuslaissa tarkoitettua varhaiskasvatuksesta esiopetukseen on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on vastaavasti oikeus maksuttomaan kuljetukseen kotoa suoraan esiopetukseen tai varhaiskasvatuksesta esiopetukseen ja esiopetuksesta kotiin tai varhaiskasvatukseen. Perusopetusta, lisäopetusta tai esiopetusta saavalla oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen myös silloin, kun edellä tarkoitettu matka oppilaan ikä ja muut olosuhteet huomioon ottaen muodostuu oppilaalle liian vaikeaksi, rasittavaksi tai vaaralliseksi. Maksuttoman kuljetuksen vaihtoehtona on oppilaan kuljettamista tai saattamista varten myönnettävä riittävä avustus. (13.7.2018/542) Riittävä avustus määräytyy liitteenä ole-

van Matkahuollon joukkoliikenne taksan mukaan. Taksasta voidaan katsoa kuukausihinta kilometrien mukaan. Joissain tapauksissa, esimerkiksi varhaiskasvatuksessa, tarvitaan hinta erimittaisille ajanjaksoille tai jopa päivittäishintaa. Tällöin hinta lasketaan kuukausihinnasta laskemalla tarvittava määrä kuljetuspäiviä. Matkahuollon taksat tarkistetaan vuosittain ja muutokset lisätään liitteenä olevaan taulukkoon.

Edellä 1 momentin mukaisesti järjestettävä oppilaan päivittäinen koulumatka odotuksineen saa kestää enintään kaksi ja puoli tuntia. Jos oppilas on lukuvuoden alkaessa täyttänyt 13 vuotta, saa koulumatka kestää enintään kolme tuntia. (24.6.2010/642)

Jos oppilas otetaan muuhun kuin 6 §:n 2 momentissa tarkoitettuun kouluun tai opetuksen järjestämispaikkaan, oppilaaksi ottamisen edellytykseksi voidaan asettaa, että huoltaja vastaa oppilaan kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista. Lisäksi, jos esiopetusta saava lapsi osallistuu toisessa kunnassa järjestettävään varhaiskasvatukseen varhaiskasvatuslain 6 §:n 4 momentissa tarkoitetulla tavalla, opetuksen järjestäjällä on oikeus edellyttää, että lapsen huoltaja vastaa lapsen kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista varhaiskasvatus- ja esiopetuspaikan välillä. (13.7.2018/542)

Kuljetusta odottavalle oppilaalle on järjestettävä mahdollisuus ohjattuun toimintaan.

Koulukuljetukset Laukaan kunnassa

Laukaan kunnan oppilaskuljetusten myöntämisessä ja järjestämisessä noudatetaan perusopetuslain 32 §:ssä määritellyjä periaatteita. Perusopetuslain lisäksi koulukuljetusten myöntämisessä noudatetaan Laukaan kunnan koulukuljetussääntöä.

Perusopetuksen oppilasalueet

Laukaan kunnan perusopetuksen oppilasalueet ja oppilaaksioton periaatteet on päätetty lautakunnassa 21.5.2019 § 51

1. Perusopetuksen oppilaiden lähikoulu määräytyy liitteenä olevan kartan mukaisesti. Tarvittaessa oppilaita voidaan ohjata muuhunkin kouluun, joka on tällöin oppilaan lähikoulu. Lähikoulun rajamuutoksista päättää sivistyslautakunta.
2. Oppilaan ottamisesta kouluun päättää koulun rehtori tai koulun johtaja. Kaikista uusista oppilaista tehdään oppilaaksi ottamista koskeva viranhaltijapäätös. Toissijaiseen kouluun pyrkivistä oppilaista etusijalla ovat omassa kunnassa asuva oppilaat.
3. Toissijaiseen kouluun pyrkivän oppilaan oppilaaksi ottamisen edellytykseksi voidaan asettaa, että huoltaja vastaa oppilaan kuljettamisesta aiheutuvista kustannuksista. Opetustoimen hallinto- ja talouspäällikkö voi myöntää poikkeustapauksissa kuljetusedun toissijaiseen kouluun.
4. Jos oppilas vaihtaa asuinpaikkaa kesken lukuvuoden, hän voi jatkaa entisessä koulussa, ellei siitä aiheudu opetuksen järjestäjälle kohtuutonta haittaa. Oppilaan huoltaja vastaa tällöin oppilaan kuljettamisesta aiheutuvista kustannuksista. Opetustoimen hallinto- ja talouspäällikkö voi myöntää poikkeustapauksissa kuljetusedun.
5. Erityistä tukea tarvitsevan oppilaan opetus järjestetään ensisijaisesti oppilaan omassa lähikoulussa. Jos oppilaan opetusta ei voida järjestää omassa koulussa, kunta osoittaa opetuspäällikön päätöksellä huoltajaa kuultuaan toisen Laukaan kunnan peruskoulun tai toisen opetuksen järjestäjän peruskoulun. Koulu toimii tällöin oppilaan lähikouluna ja oppilaalla on oikeus mm. perusopetuslain 32 §:n mukaisesti maksuttomaan koulukuljetukseen.

Oppilaan huoltajien hakiessa toissijaiseen kouluun, koulun rehtori keskustelee ennen oppilaaksi ottamista koskevaa päätöstä hallinto- ja talouspäällikön kanssa, jos hakemuksessa on esitetty maksuttoman koulukuljetuksen järjestämistä.

Esiopetuspaikat

Esiopetuspaikat sivistyslautakunta päättää vuosittain kokouksessaan keväällä ennen syksyllä alkavan lukuvuoden alkua.

Koulukuljetusetuuden myöntämisen perusteet

Perusopetuslain 32 §:ssä määritellään esi- ja perusopetusta saavien oppilaiden koulukuljetusten myöntämisen perusteet sekä ne periaatteet, joita koulukuljetuksen järjestämisessä noudatetaan. Perusteiden täytyessä kunta on velvollinen järjestämään oppilaalle maksuttoman koulukuljetuksen tai korvaamaan huoltajalle oppilaan kuljettamisesta aiheutuvia kustannuksia.

Kuljetusetuuden edellytyksenä on, että oppilas käy kunnan osoittamaa lähikoulua, jonka alueella hän väestörekisterin tietojen mukaan asuu. Lähikouluksi voidaan katsoa myös muu lähin kunnan osoittama tarkoituksenmukainen koulu. Muihin kuin kunnan osoittamiin kouluihin kuljetuksia ei järjestetä, eikä korvata.

Mikäli perusopetuslain määrittämät koulukuljetusten myöntämisperusteet eivät täyty, ovat huoltajat itse velvollisia järjestämään oppilaan koulumatkan.

Koulukuljetusetuutta haetaan koulun kautta tilanteissa, joissa kuljetusetuus ei synny automaattisesti Perusopetuslain 32 §:n mukaisilla perusteilla (ts. koulumatkan pituuden perusteella). Päätökset koulukuljetuksesta voivat koskea koko lukuvuotta tai sen osaa.

Esiopetuksen koulukuljetuksia koskevat periaatteet sivistyslautakunta on päättänyt 11.12.2018 § 74

Jos esiopetuksessa olevan lapsen kuljetuskriteerit täyttyvät, lapsella on oikeus maksuttomaan kuljetukseen, kun hän on päivän aikana pelkässä esiopetuksessa. Kuljetukset pyritään järjestämään peruskoulun oppilaiden kuljetuksien yhteydessä.

Tapauksissa joissa esikoululainen päivän aikana osallistuu myös varhaiskasvatukseen, lapsi on oikeutettu kuljetuskriteereiden mukaisesti riittävään avustukseen. Kuljetusta ei tällöin järjestetä, vaan huoltajat huolehtivat esikoululaisen kuljettamisesta varhaiskasvatukseen ja sieltä takaisin kotiin. Kuljetusavustus määräytyy joukkoliikennetaksan mukaisesti.

Esikoululaisen kuljetusavustus

	22 matkan hinta / lapsi		kerta- korvaus	KORVATTAVIEN MATKOJEN MÄÄRÄ KUUKAUDESSA:			
				1-8 krt/kk	9-16 krt/kk	17-24 krt/kk	25-34 krt/kk
km	€ /kk						
6,0	33,50 €	->	1,52 €	12,16 €	24,32 €	36,48 €	51,68 €
9,0	36,60 €	->	1,66 €	13,28 €	26,56 €	39,84 €	56,44 €
12,0	41,00 €	->	1,86 €	14,88 €	29,76 €	44,64 €	63,24 €
16,0	45,60 €	->	2,07 €	16,56 €	33,12 €	49,40 €	70,38 €
20,0	53,30 €	->	2,42 €	19,36 €	38,72 €	58,08 €	82,28 €
25,0	61,60 €	->	2,80 €	22,40 €	44,80 €	67,20 €	95,20 €
30,0	71,80 €	->	3,26 €	26,08 €	52,16 €	78,24 €	110,84 €
35,0	81,00 €	->	3,68 €	29,44 €	58,88 €	88,32 €	125,12 €
40,0	89,60 €	->	4,07 €	32,56 €	65,12 €	97,68 €	138,38 €

Esikoululaisen palvelutarve EO+15 pv/kk

-> pelkässä esiopetuksessa päiviä 7 kpl/kk -> korvattavia matkoja (meno-paluu)
14 kpl / kk

Esikoululaisen palvelutarve EO+10 pv/kk

-> pelkässä esiopetuksessa päiviä 12 kpl/kk -> korvattavia matkoja (meno-paluu)
24 kpl / kk

Lisäksi korvattavaksi tulee x -määrä kertoja / kk

-> kun lapsi aloittaa tai päättää päiväkotipäivänsä esiopetukseen

Maksimimäärä korvattavia matkoja 34 krt/kk

-> kun lapsen palvelutarve on EO+10pv/kk ja hän sen lisäksi aloittaa tai päättää
pk-päivänsä esiopetukseen eli 24 kpl (pelkät eo-päivät) + 10 kpl päivähoitopäiviä.

Toisen asteen koulumatkatukeen oikeutetut koulumatkat

Toisen asteen koulumatkatuesta määrätään Koulumatkatukilaissa (10.1.1997/48) ja –asetuk-
sessa (530/2015).

KELAlta anottava koulumatkatuki korvaa päivittäisten koulumatkojen kustannuksia toisen as-
teen opiskelijoille. Tukeen on oikeutettu päätoimisesti lukiossa tai ammatillisessa oppilaitok-
sessa opiskeleva henkilö, jonka yhdensuuntainen koulumatka on vähintään 10 km. Opiskelija
on kuitenkin velvollinen maksamaan omavastuuosuuden tässäkin tapauksessa. KELA korvaa
omavastuuosuuden ylittävän summan pääsääntöisesti julkisen liikenteen käytöstä.

Laukaan kunnan tarjoama kuljetusmahdollisuus toisen asteen opiskelijoille

Laukaan kunta tarjoaa koulumatkatukeen oikeutetuille toisen asteen opiskelijoille, joilla ei mahdollista käyttää julkista liikennettä koulumatkoillaan, mahdollisuuden osallistua kunnan järjestämiin kuljetuksiin. Tällöin opiskelijalla on oikeus käyttää perusasteen koulukuljetuksia ja lisäksi lukion järjestämiä erillisiä taksikuljetuksia, mikäli ne ovat välttämättömiä aikataulujen vuoksi.

Toisen asteen opiskelijan velvollisuudet

Toisen asteen opiskelijan on käyttäessään Laukaan kunnan järjestämää koulukuljetusta anottava KELAn koulumatkatukea, joka näiltä osin maksetaan Laukaan kunnalle. Koulumatkatuen hakemisesta ja hakuajankohdista opiskelijoita tiedottavat rehtori ja koulusihteeri.

Kunnalla on oikeus laskuttaa koulumatkatuen KELAn määrittämä omavastuuosuus niiltä kausilta, joina opiskelija käyttää kunnan järjestämiä koulukuljetuksia ja joilta opiskelija on koulumatkatukea anonut.

Opiskelija ja/tai hänen huoltajansa on velvollinen ilmoittamaan välittömästi, mikäli hänen koulukuljetustarpeensa muuttuu tai jos siihen tulee vähintään kahden viikon tauko. Ilmoitus on tehtävä koulusihteerille ja KELAlle muutosilmoituksella, minkä voi tehdä koulusihteerin kautta. Tällöin velvollisuus omavastuuosuuden maksamiseen poistuu.

Koulumatkan pituus

Perusopetuslaissa määritellään koulumatkan pituudesta seuraavasti: jos perusopetusta, esiopetusta tai lisäopetusta saavan oppilaan koulumatka on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on oikeus maksuttomaan koulukuljetukseen.

Koulukuljetusetuus katsotaan aina oppilaan lähikouluun. Oppilaan asuinpaikan vaihtuessa kesken lukukauden määritellään oppilaalle aina uuden asuinpaikan mukainen lähikoulu.

Laukaan kunnan esi- ja perusopetuksen oppilaalle myönnetään koulukuljetus kunnan osoittamaan ensisijaiseen esiopetus- tai perusopetuspaikkaan, kun koulumatkan pituus on:

- esiopetuksen sekä perusopetuksen 1. – 2. luokan oppilaalla yli 3 kilometriä
- peruskoulun 3. – 9. luokan oppilaalla yli 5 kilometriä.

Koulukuljetuksen ensisijainen peruste on matka kotiosoitteesta (väestörekisteriin merkitty vakituinen asuinpaikka) esiopetukseen tai perusopetukseen ja takaisin. Koulumatkan pituus mitataan kotipihasta koulun pihaan lyhintä ympärivuoden kulkukelpoista turvallista reittiä pitkin. Tarvittaessa katkan pituuden tarkistaa kuljetuksista opetustoimen hallinto- ja talouspäällikkö (vastaava koulutoimen viranomainen). Poikkeuksia kilometrirajoista (esim. 2900m) ei tehdä, vaan kaikkia oppilaita kohdellaan samoin perustein.

Esiopetuksen sekä perusopetuksen 1. – 2. luokan oppilaalla koulukuljetuksen raja on 3 kilometriä ja peruskoulun 3. – 9. luokan oppilaalla 5 kilometriä. Jos oppilaalla on matkaa koulukuljetuksen pysäkillä alle tuon rajan, on hän velvollinen kulkemaan tuon matkan pysäkillä omatoimisesti.

Koulut suunnittelevat yhteistyössä liikennöitsijöiden kanssa jokaiselle koululle koulukuljetusreitit. Koulu määrittää kuljetusreitit ja antaa kuljetuslistat liikennöitsijöille. Koulukuljetuksen poisjäämispaikoista/noutopaikoista päättää rehtori turvallisuusnäkökohdat huomioiden.

Koulumatkan vaarallisuus

Jos oppilaan koulumatka, oppilaalle osoitettuun esi- tai perusopetuspaikkaan, tai osa siitä todetaan vaaralliseksi, kunta järjestää koulukuljetuksen koulumatkalle tai sen vaaralliseksi katsotulle osuudelle. Laukaan kunnalla on käytössään apuna koulutien vaarallisuuden tutkintaan Koululiitu-ohjelma.

Koululiitu-ohjelman arvioinnin lisäksi hallinto- ja talouspäällikkö käy tarvittaessa tutustumassa tieolosuhteisiin.

Päätöksen koulukuljetusetuuden myöntämisestä, tien vaarallisuuden perusteella, tekee hallinto- ja talouspäällikkö. Olosuhteiden muuttuessa tien vaarallisuus arvioidaan uudestaan.

Koulumatkan vaarallisuutta arvioitaessa käytetään Koululiitu-ohjelman antamia raja-arvoja. Kun tie on määritelty vaaralliseksi jollekin luokka-asteelle, ei tämän luokka-asteen oppilaan tule joutua kävelemään tietä pitkin koulukuljetuksen hakupaikkaan, vaan oppilaalle tulee järjestää koulukuljetus vaaralliseksi katsotun tien osuudelle. Joissain tapauksissa oppilas veloitetaan kulkemaan lyhyt matka vaaralliseksi luokitellun tien reunaa tai se ylittämään, esimerkiksi lyhyt matka bussipysäkillä voidaan vaatia itse kulkemaan ja ylitys tekemään. Koulukuljetuksesta ja oppilaan hakupaikasta päätetään tapauskohtaisesti ottaen huomioon oppilaan ikä ja/tai muut olosuhteet.

Rautateiden ylitykset tasoristeyksissä

Tasoristeyksen tiedot tarkastetaan Liikenneviraston ylläpitämästä tasoristeysrekisteristä www.tasoristeys.fi. Näiden tietojen perusteella ja VR:n aikataulujen mukaan arvioidaan tasoristeyksen ylityksen vaarallisuus.

Petoeläinhavainnoista aiheutuvat kuljetukset

Petoeläinhavaintojen vuoksi anottavia kuljetuksia tai muutoksia nykyistä kuljetusreittiä koskevia reittimuutoksia on mahdollisuus hakea kuljetusetuushakemuksella. Hakemuksen pohjalta tilanne arvioidaan oppilaskohtaisesti. Päätöksen kuljetuksen myöntämisestä tekee hallinto- ja talouspäällikkö.

Hakemuksen käsittelyn yhteydessä voidaan tarvittaessa pyytää erillinen lausunto Keski-Suomen riistapiireiltä. Arvion perusteella oppilaalla on mahdollisuus saada kuljetusetuus tai muutos nykyiseen reittiin.

Talvikuukausien kuljetukset 1.11. – 31.3.

Erillinen kuljetusetuus myönnetään pääsääntöisesti vain talviajalle (1.11. – 31.3. väliselle ajalle) ja lukuvuodeksi kerrallaan. Päätöksen kuljetusetuudesta tekee hallinto- ja talouspäällikkö. Päätös tehdään tien vaarallisuuden perusteella.

Koulumatkan vaikeus tai rasittavuus

Mikäli koulumatka oppilaalle osoitettuun esi- tai perusopetuspaikkaan todetaan hakemuksen perusteella oppilaan ikä ja/tai muut olosuhteet esim. oppilaan kehitystaso tai terveydelliset syyt huomioon ottaen liian vaikeaksi tai rasittavaksi, voidaan oppilaalle myöntää oikeus kunnan järjestämään koulukuljetukseen.

Vanhempien tulee liittää koulukuljetushakemukseen tapauksesta riippuen lääkärin, kouluterveydenhoitajan, psykologin tai muun vastaavan tahon asiantuntijalausunto. Lausunnosta tulee ilmetä koulukuljetustarpeen perustelujen lisäksi oppilaalle suositeltava kuljetusmuoto ja ajanjakso, jolle koulukuljetus tulisi järjestää.

Lausunto ei kuitenkaan velvoita kuntaa järjestämään koulukuljetusta, vaan sitä käytetään asiantuntija-apuna päätöksenteossa.

Kunnan osoittamassa esi- tai perusopetuspaikassa opiskelevalle oppilaalle voidaan hakemuksesta myöntää koulukuljetus liikuntarajoitteen perusteella tietyille ajanjaksolle. Tällöin koulukuljetuksen tarve tietyille ajalle tulee osoittaa lääkärinlausunnolla. Lääkärinlausuntoa käytetään aina vain asiantuntija-apuna koulukuljetuksesta päätettäessä. Lääkärinlausunnon perustella myönnettävästä koulukuljetuksesta päätöksen tekee rehtori tai koulun johtaja.

Koulumatkaan käytettävä aika

Perusopetuslain § 32 mukaan oppilaan päivittäinen koulumatka saa odotuksineen kestää enintään:

- kaksi ja puoli tuntia oppilaan ollessa alle 13-vuotias lukuvuoden alkaessa
- kolme tuntia oppilaan ollessa yli 13-vuotias lukuvuoden alkaessa.

Kuinka koulukuljetusetuutta tai korvausta haetaan

Koulukuljetusetuus tai korvaus koulukuljetuksesta myönnetään vain hakemuksesta ja sitä haetaan lukuvuosittain koululta. Koulukuljetuslomakkeita on saatavilla Wilmasta, koulutoimistosta ja Laukaan kunnan internet-sivulta (www.laukaa.fi). Jokaiselta koululta voi pyytää koulukuljetusetuushakemuksia. Hakemus palautetaan koululle, josta se toimitetaan rehtorin / koulun johtajan lausunnon kanssa koulutoimistoon.

Kuljetuksesta maksettava avustus

Laukaan kunta voi suorittaa huoltajalle korvausta oppilaan kuljettamisesta aiheutuneista kustannuksista. Korvaus vastaa matkakustannuksia pääsääntöisesti halvinta kuljetustapaa noudattaen (avustus on kunnan maksama joukkoliikennetaksa). Korvaus maksetaan jälkikäteen laskua vastaan. Kustannusten korvauksen edellytyksenä on, että Laukaan kunta ei ole kuljetusta muulla tavoin järjestänyt. Kustannusten korvaus myönnetään hakemuksen perusteella. Oikeutta saada matkakustannusten korvausta tulee hakea ennen kuljetuksen aloittamista.

Oppilaan TET-jakson matkakorvaukset korvataan TET-paikkaan linja-autokuitteja tai matkakortin latausta vastaan.

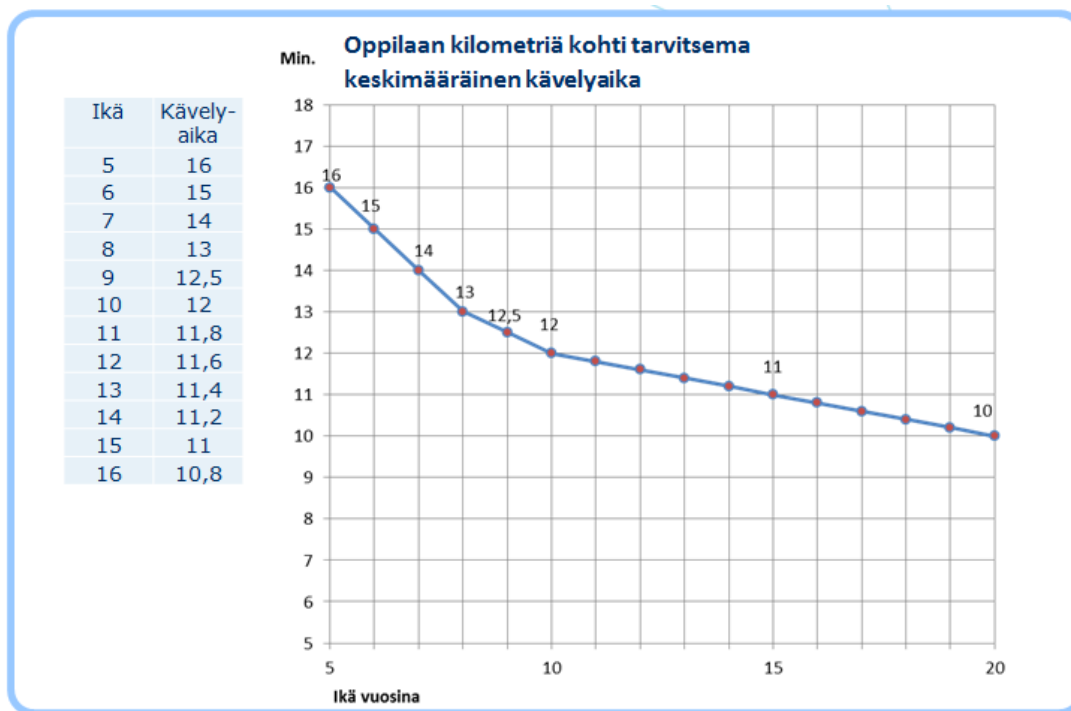
Koulukuljetusten järjestäminen

Koulukuljetukset pyritään järjestämään ensisijaisesti julkisella liikenteellä. Julkisesta liikenteestä Laukaan kunnan koulukuljetuksissa on käytössä reittiliikenteen ja paikallisliikenteen linja-autot. Mikäli koulukuljetusta ei pystytä järjestämään julkisen liikenteen avulla, järjestetään koulukuljetus muulla tavoin. Muita koulukuljetustapoja Laukaan kunnassa ovat pienoislinja-autot sekä taksit.

Koulukuljetusta ei välttämättä järjestetä oppilaan koko koulumatkalle, vaan oppilaan tulee varautua siihen, että hän kulkee osan koulumatkasta jalan. Kuljetuksen myöntämisen perusteena olevat kilometrirajat ovat pisin mahdollinen omavastuumatka oppilaan omatoimiselle

kulkemiselle. Oppilaan koulukuljetukseen ja omatoimiseen kävelyyn kuluva yhteisaika ei kuitenkaan saa ylittää perusopetuslain mukaisia koulumatkan päivittäisiä aikoja. Tämä on otettava huomioon suunniteltaessa oppilaan omatoimisesti kuljettavan koulumatkan pituutta. Kotipihasta haetaan vain poikkeustapauksissa ja erikseen perustellusta syystä (esim. liikuntaeste). Oppilaalla arvioidaan kuluvan keskimäärin käveltyä kilometriä kohti tietty aika. Alla olevassa Kuntaliiton tekemässä taulukossa on esitetty keskimääräisiä kävelyaikoja ikäluokittain.

Odotusajat

Oppilaalle saattaa koulukuljetusautojen reiteistä ja aikatauluista johtuen kertyä odotusaikaa aamulla ennen koulun alkamista sekä iltapäivällä koulun päättymisen jälkeen.

Opetuksen järjestäjän on järjestettävä kuljetusta odottaville oppilaille mahdollisuus ohjattuun toimintaan. Koulupäivän jälkeen kuljetusta odottavalle oppilaalle tulee järjestää mahdollisuus valvottuun toimintaan tai tarjota tila esim. läksyjen tekemiseen. Päivittäiset odotusajat pyritään kuitenkin pitämään mahdollisimman lyhyinä, kuitenkin hyödyntäen yhteisiä kuljetusjärjestelyjä.

Iltapäivätoiminta ja koulujen kerhotoiminta (Jälkkäri)

Koulukuljetus järjestetään kouluun tai koulupäivän jälkeen kotiosoitteeseen. Oppilaan osallistuessa iltapäivähoitoon tai -toimintaan ei erilliskuljetuksia järjestetä iltapäivisin. Mikäli koulukuljetusoppilas osallistuu kouluilla järjestettäviin kerhoihin, hänelle ei järjestetä erillistä koulukuljetusta kotiin kerhon jälkeen. Iltapäivätoiminnan tai koulukerhon jälkeisessä kuljetuksissa voidaan hyödyntää kuitenkin olemassa olevia kuljetusreittejä.

Säännöt tilausliikenteenä järjestetyissä koulukuljetuksissa

Koulun säännöt ovat voimassa myös koulumatkan aikana. **Koulukuljetusauton kyytiin saavat mennä vain ne oppilaat, jolle on myönnetty koulukuljetus.** Koulukuljetusautoon ei saa ottaa kavereita mukaan. Liikenneturvallisuus on kuljetuksen aikana tärkeää. Koulukuljetusautossa ei saa liikkua kuljetuksen aikana ja turvavyöt on pidettävä kiinni koko ajomatkan ajan. Koulukuljetusauton kuljettajan pitää puuttua kuljetuksen aikana ilmeneviin häiriötilanteisiin. Kuljettaja ilmoittaa koululle käytöshäiriöistä ja kuljetuksen aikana tapahtuneesta kiusamisesta.

Koulukuljetusauton kyytiin saa ottaa vain sellaisia urheiluvälineitä tai muita ylimääräisiä tavaroita, joita tarvitaan lukujärjestyksen mukaisesti esimerkiksi liikuntatunneilla, tai joiden tuomisesta on muuten erikseen sovittu koulun kanssa.

Laki alkoholikon käytöstä koulu- ja päivähoitokuljetuksissa (10.12.2010/1110) määrää alkoholikon käytön pakolliseksi tilausajoina suoritettavissa koulu- ja päivähoitokuljetuksissa 1.8.2011 alkaen.

Aikataulut

Tilausliikenteenä järjestetyissä koulukuljetusautoissa on aikatauluna toimiva matkustajaluettelo, jota päivitetään säännöllisesti. Oppilaan on oltava viisi minuuttia ennen sovittua aikaa odottamassa sovituksessa paikassa, eikä esimerkiksi jossain sen läheisyydessä.

Oppilaan on mentävä hänelle määrättyyn kuljetukseen eikä liikennöitsijä ole velvollinen ottamaan oppilasta kyytiin myöhempään kuljetukseen ellei rehtori/kuljetuksista vastaava henkilö/tukiopetuksen järjestäjä ole asiaa liikennöitsijän kanssa sopinut.

Koulukuljetuksen ei tarvitse odottaa oppilasta. Oppilasta ei myöskään tarvitse palata uudelleen hakemaan, mikäli tämä ei ole sovittuna aikana sovittuna paikalla. Huoltajan on velvollinen ilmoittaa liikennöitsijälle, kun oppilas ei tarvitse koulukyytiä.

Perumatta jätetyn tai aiheettoman koulukuljetuksen todelliset kustannukset voidaan periä huoltajalta.

Liikennöitsijälle on hyvä ilmoittaa oppilaan terveydentilaa koskevista seikoista esim. allergioista, jotka saattavat vaikuttaa kuljetukseen. Aamuisin koulukuljetusauto voi saapua hieman ilmoitettua aikaa myöhemmin. Koulukuljetusauto ei kuitenkaan saa ohittaa hakupaikkaa ennen sovittua aikaa, elleivät kaikki ajolistojen mukaan hakupaikasta kyytiin nousevat oppilaat ole mukana. Iltapäivisin koulukuljetusoppilaat haetaan kouluilta suunnitellun ajoreitin mukaisesti. Iltapäivisin saattaa lukujärjestyksistä johtuen olla "ruuhkahuippuja", jolloin oppilaat voivat joutua odottamaan koulukuljetusta.

Poikkeustilanteet

Tukiopetuksen tai jälki-istunnon muuttaessa oppilaan päivän pituutta on koulukuljetus muutoksista huolimatta järjestettävä.

Koulukuljetushakemuksessa kysytään huoltajalta lupaa antaa yhteystietojaan koulukuljetusautojen kuljettajille. Yhteystietoja voidaan tarvita erilaisissa poikkeustilanteissa.

Vahinko- tai ilkivaltatapaus

Mikäli oppilas aiheuttaa koulukuljetusautolle ilkivaltaa, on hän velvollinen korvaamaan aiheuttamansa vahingon. Tällöin oppilaan huoltaja ja liikennöitsijä sopivat keskenään vahinkojen korvaamisesta. Laukaan kunta ei korvaa oppilaiden koulukuljetusautoille aiheuttamia vahinkoja.

Koulukuljetusauto ei saavukaan pysäkille

Mikäli kouluauto ei saavu noutopaikkaan ilmoitettuna aikana esim. auton rikkoutumisesta johtuen, on liikennöitsijä velvollinen järjestämään korvaavan kuljetuksen. Talvisin sääolot voivat aiheuttaa kouluauton aikatauluihin myöhästymisiä. Oppilaille ja heidän huoltajilleen on jaettu kouluautojen puhelinnumerot, joihin tulee näissä tapauksissa ottaa yhteyttä. Mikäli kouluautoon ei saa yhteyttä, tulee soittaa koululle.

Kovat pakkaset

Kovien pakkasten tai muuten hankalien sääolojen vuoksi ei erityisiä koulukuljetuksia järjestetä. Kuljetusoppilaat kuljetetaan kuitenkin normaalisti.

Kuljetuksen laatuun ei olla tyytyväisiä

Mikäli kuljetusoppilas ja hänen huoltajansa eivät ole tyytyväisiä kuljetuksen laatuun, tulee asiasta ottaa yhteyttä kouluun. Ongelmatilanteet kirjataan koululla ylös. Tarvittaessa koulu tai koulutoimisto ottaa yhteyttä kuljetusyrittäjään palvelun parantamiseksi.

Oppilaan hakupaikka mietityttää huoltajia

Oppilaiden hakupaikat pyritään järjestämään niin, että ne ovat järkevästi kouluauton reitillä ja turvallisia nousta kyytiin oppilaan kyvyt huomioon ottaen. Mikäli huoltajat ovat eri mieltä hakupaikasta, he voivat ottaa yhteyttä kouluun tai koulutoimistoon, ja asia otetaan käsittelyyn pyrkien löytämään osapuolia tyydyttävä yhdenmukaisperiaatteen mukainen ratkaisu.

Oppilaan muistilista

Oppilaan tulee ikä ja kyvyt huomioon ottaen huolehtia erilaisista asioista liittyen koulukuljetuksiin. Pienen oppilaan ollessa kyseessä on huoltajien vastuu suurempi mutta oppilaan iän karttuessa pystyy hän yhä enemmän huolehtimaan itse koulukuljetuksiin liittyvistä velvollisuuksistaan.

Oppilaan tulee huolehtia seuraavista asioista:

- olla ajoissa sovitulla hakupaikalla, jolloin kaikki kuljetettavat ehtivät kouluun
- käyttää pyöräilykypärää pyöräillessään kuljetusreitinvarteen
- käyttää heijastinta pimeällä
- odottaa autoa rauhallisesti eikä aiheuttaa vaaraa itselleen tai muille
- osoittaa kuljettajalle viittomalla pysähtymismerkki
- nousta autoon reippaasti ryntäilemättä

- istuutua penkille ja kiinnittää sekä pitää turvavyö kiinnitettynä koko ajomatkan ajan
- olla varaamatta muita penkkejä esimerkiksi repulla
- käyttäytyä asiallisesti ja ottaa muut kuljetettavat huomioon koulumatkalla
- noudattaa hyviä tapoja ja kuljettajan antamia ohjeita
- kertoa kuljettajalle, jos matkan aikana tulee ongelmia itselle tai toisille
- poistua autosta viivyttämättä ja kuitenkin rauhallisesti
- ylittää tarvittaessa tie vasta, kun koulukuljetusauto on jo jatkanut matkaa
- ymmärtää koulukuljetusten pelisäännöt ja sitoutua noudattamaan niitä.

Huoltajan muistilista

Vanhempien tulee opastaa lastaan asianmukaiseen käyttäytymiseen ja turvallisuuteen koulumatkojen aikana. Vanhempien vastuu oppilaan opastamisessa on sitä suurempi mitä nuorempi oppilas on. Vanhempien tulee huolehtia ja opastaa oppilasta seuraavissa asioissa:

- oppilaan tulee olla ajoissa kouluauton hakupaikalla
- oppilaan tulee käyttää pimeällä heijastinta
- oppilaan tulee käyttää pyöräilykypärää pyöräillessään kuljetusreitinvarteen
- oppilaalla on mukanaan tarvittavat välineet asianmukaisesti pakattuna
- huoltajan tulee ilmoittaa liikennöitsijälle oppilaan lyhyet poissaolot koulukuljetuksesta
- huoltajan tulee ilmoittaa koululle pidemmistä muutoksista koulukuljetustarpeessa.

Huoltaja ei voi itse tilata koulukuljetusta eikä tehdä muutoksia kuljetusreitteihin tai kuljetuskatauluihin.

Kuljettajan muistilista

Kouluauton kuljettajan tulee huolehtia erilaista asioista liittyen koulukuljetuksiin.

Koulukuljetusauton kunto

- auto on määräysten sekä ohjeiden mukainen ja siisti
- turvavyöt ovat kunnossa ja niitä on tarpeellinen määrä
- koulukyytikilpi on paikallaan
- autossa on alkolukko

Kuljettajan valmistautuminen koulukuljetuksiin

- kuljettajalla tulee olla positiivinen asenne tehtävän suorittamiseen

- kohtelias, asianmukainen ja esimerkillinen käytös
- asianmukainen asu
- vaativa ja riskialtis kuljetustehtävä edellyttää kuljettajalta sekä fyysisestä että henkisestä kunnosta huolehtimista; väsymys heikentää ajokykyä.

Kuljettajan tehtävät ajon aikana

- esittäytyä uuden lukuvuoden alkaessa
- huolehtia, että kuljetusaikataulu on mukana koulukuljetusautossa
- koulukuljetusreitien ajaminen kuljetusaikataulun mukaisesti
- huomioida mahdolliset päivittäiset ajoreitin muutokset
- oppilaiden sijoittaminen autoon kuljetettavien koko huomioiden
- varmistettava, että oppilailla on turvavyö kiinni koko ajomatkan ajan
- ajaminen liikennesääntöjä noudattaen
- pysähtymispaikkojen ilmoittaminen kuljetettaville
- pysäköiminen niin, että autoon nouseminen ja autosta poistuminen on turvallista
- kuormitusmääräysten noudattaminen
- oppilaiden lukujärjestysten mukaisten liikuntavälineiden kuljettaminen
- järjestyksenpito autossa
- ongelmatilanteissa yhteydenotot huoltajaan sekä koululle ja/tai koulutoimistoon
- autosta poistuvan oppilaan opastaminen
- erityistä huolenpitoa vaativien (esim. kehitysvammaisten) oppilaiden huolehtiminen vastaanottavalle henkilölle saakka
- kääntöpaikan turvallisuuden varmistaminen
- puhelinnumeron antaminen huoltajille mahdollisten poissaolojen varalta.

Salassapito ja vaitiolovelvollisuus

- kuljetettavaan tai heidän perheisiinsä liittyviä asioita ei saa kertoa ulkopuolisille
- kuljetusreittejä koskevat kuljetuslistat on tarkoitettu vain niitä ajaville kuljettajille
- kuljetuslistat eivät ole julkisia asiakirjoja eikä niissä olevia tietoja saa luovuttaa ulkopuolisille,
- autoilija/liikennöitsijä vastaa listojen huolellisesta säilyttämisestä ja huolehtii vanhojen listojen asianmukaisesta hävittämisestä.

Koulun muistilista

Koulukuljetukset järjestetään kouluilla yhteistyössä kodin ja koulukuljetuksista vastaavien liikennöitsijöiden kanssa. Hallinto- ja talouspäällikkö päättää maksuttoman koulukuljetuksen myöntämisestä. Koulun rehtori päättää lääkärintodistuksen perusteella myönnettävistä kuljetuksista. Koulukuljetusten käytännön järjestelyt hoidetaan kouluilla.

Myös koululla on erinäisiä velvoitteita koskien koulukuljetuksia:

- koulun rehtori / johtaja huolehtii, että kuljetusten järjestäjä saa kuljetusoppilaiden lukujärjestykset ajoissa – lukujärjestysten tulisi olla pysyviä
- kouluille jaetaan syksyisin koulukuljetusten periaatteet, jotka koulujen tulee toimittaa edelleen kuljetusoppilaille tai heidän huoltajilleen
- erityistä huolenpitoa vaativilla oppilailla (esim. kehitysvammaisen oppilas) on henkilö vastaanottamassa kouluautosta tai saattamassa kouluautoon
- koulu järjestää kuljetusoppilaiden valvonnan tai tilan mahdollisena kuljetusten odotusaikana
- koulujen tulee välittää huoltajilta ja oppilailta tulevaa tietoa koulukuljetusten toimivuudesta koulutoimiston koulukuljetuksia hoitavalle henkilölle.

Koulutoimiston tehtävänä on:

- tehdä yhteistyötä koulukuljetuksissa olevien oppilaiden huoltajien, koulujen ja koulukuljetuksia hoitavien yritysten kanssa
- neuvoa kuljetusoppilaiden huoltajia koulukuljetuksiin liittyvissä asioissa
- tiedottaa mahdollisista kouluautojen aikataulumuutoksista kouluille.

Koulukuljetusten tulee toimia mahdollisimman hyvin ja oppilaiden koulunkäyntiä tukien.

Yleistä koulumatkasta

Oppilaan turvalliseen koulumatkaan vaikuttaa monet tekijät. Oppilasta tulee neuvoa liikkumaan turvallisesti liikenteessä ja miten liikenteessä otetaan huomioon toisia kulkijoita. Tärkeä rooli oppilaan turvalliseen koulutiehen opastamisessa on sekä oppilaan huoltajilla että kouluilla. Vanhempien tulisi tutustua koulureittiin yhdessä oppilaan kanssa. Huoltajat ovat aina ensisijaisesti velvollisia opettamaan lapsiaan liikkumaan omatoimisesti ja turvallisesti liikenteessä.

Erilaisissa tutkimuksissa on todettu, että koululaisten yleiskunto on heikentynyt liikkumisen vähenemisen myötä. Lapsen itse kuljettavan koulumatkan osuus tulisikin nähdä lapsen oikeutena, joka edistää terveyttä ja ennaltaehkäisee monia sairauksia. Samalla lapsi oppii liikkumaan kotiympäristössään ja luottamaan omaan kykyihinkin kulkea koulumatkansa.

Kouluilla panostetaan liikennekasvatukseen esim. opastamalla heijastimen käyttöön ja korostamalla pyöräilykypärän käyttöä. Yhteiskunta tarjoaa useita vaihtoehtoja tutustua turvalliseen liikkumiseen. Liikenneturvan internet-sivuilla on runsaasti tietoa turvallisesta liikkumisesta sekä aikuisille että lapsille (www.liikenneturva.fi).

Toisessa kunnassa koulua käyvät oppilaat

Toisessa kunnassa koulua käyvien oppilaiden koulukuljetuksia pääsääntöisesti ei järjestetä eikä korvata. Poikkeuksena ne tilanteet, joissa Laukaan kunta on osoittanut oppilaan lähikouluksi koulun toisen kunnan alueella.

Toisesta kunnasta Laukaassa koulua käyvät oppilaat

Oppilaan asuinkunta päättää kuntansa alueella asuvien oppilaiden koulukuljetusetuuksista. Poikkeuksena tähän on yleisesti ollut, että Laukaan kunta on korvannut päättävän 9.luokan kevätlukukauden aikana Laukaasta naapurikuntaan muuttaneen oppilaan matkat Laukaan kunnan kouluun.

Yhteishuoltajuus

Yhteishuoltajuustapauksissa noudatetaan KHO:n päätöstä 2006:10. Koulukuljetus myönnetään ja järjestetään yhteishuoltajuustapauksissa ainoastaan oppilaan väestörekisterin mukaisesta osoitteesta. Kunnalla ei ole velvollisuutta järjestää kuljetusta eri osoitteessa asuvan toisen huoltajan luota.